

Paraules de Lluís Jou i Mirabent per a l'acceptació del càrrec de president de l'Acadèmia de Jurisprudència i Legislació de Catalunya.

Barcelona, 13 de desembre de 2016

Gràcies, moltes gràcies, companys acadèmics, per haver-me elegit president d'aquesta gairebé bicentenària i tan prestigiosa institució i haver-me fet confiança. És un honor que assumeixo amb il·lusió i respecte.

Gràcies, també, als companys Francesc Tusquets Trias de Bes, que heu elegit secretari, i Joan Egea, que heu elegit censor, per haver-me volgut acompanyar a la Junta de Govern juntament amb Joan Cordoba i Enric Brancós, vicepresident i tresorer.

Si d'una banda estic content de trobar-me investit en el càrrec, de l'altra no estic segur de tenir els mèrits suficients per assumir-lo. No seria honrat, doncs, acceptar la presidència sense exposar-vos les meves inquietuds.

- 1.- El cos electoral que m'ha elegit m'imposa.
- 2.- Els dos presidents que m'han precedit em condicionen.
- 3.- El prestigi i la tradició històrica de l'Acadèmia m'estimulen.
- 4.- Saber trobar el lloc adequat a l'Acadèmia a punt d'entrar a la tercera dècada del segle XXI em preocupa.
- 5.- Trobar temps al meu temps i complicitat en vosaltres per complir adequadament les obligacions del càrrec em fa demanar-vos coresponsabilitat.

Deixeu-me desgranar aquests punts:

Primera: El cos electoral.

Vosaltres, acadèmics electors, constituïu un cos electoral tan selecte i distingit que imposeu i genereu en mi un immens respecte:

D'una banda, entre els universitaris, alguns, Córdoba, Luna, Borràs, Roca, Font Rius, heu estat professors meus a la facultat, i d'altres, Badosa, Egea, Puig Ferriol, Argullol, Ferreiro, Reina, Salvador Coderch, Jiménez de Parga, ho heu estat a través dels vostres

manuals, publicacions, ponències i intervencions jurídiques a congressos, jornades o comissions.

D'altra banda, entre els professionals, uns, Follia, López Burniol, Giménez Duart, Campo Villegas, Brancós, Tarragona i Cumella m'heu estat mestres i companys; i d'altres, Gay, Guàrdia, Pintó, Tusquets, Tallada i Vendrell heu estat i sou, com ho sou per tants altres professionals, referents en l'exercici de l'advocacia.

Entre vosaltres hi trobo també alguns dels impulsors polítics més rellevants de la renovació del Dret Civil de Catalunya, com són Agustí Bassols, Núria de Gispert i Josep Guàrdia, que han ostentat els càrrecs de consellers de Justícia i tampoc no m'hi falta l'amic Rebès, tant de temps a l'Escola d'Administració Pública i a la Comissió Jurídica Assessora, ni el Cardenal Martínez Sistach, alhora canonista expert i pràctic en el funcionament de les institucions eclesiàstiques.

I finalment, hi trobo, encara, les magistrades Alegret i Magaldi, tan respectades, i els magistrats del Constitucional Eugeni Gay i Encarna Roca, que ja he esmentat.

Davant d'un cos electoral així, com voleu que no m'imposi assumir la presidència?.

2.- Els dos predecessors immediats: Guàrdia i Follia.

Els darrers vint-i-quatre anys, un quart de segle, hem tingut la sort i el luxe de comptar amb dos presidents com Robert Follia i Josep Delfí Guàrdia. En Guàrdia, elegit acadèmic l'any 1975 fou secretari entre 1977 i 1983 i ha ostentat la presidència en quatre mandats, consecutius dos a dos, entre 1992 i 2000 i entre 2008 i ara i, entre uns i altres mandats, fou uns anys conseller de Justícia. No cal que en destaquí la vitalitat, la facilitat de paraula ni la implicació amb l'Acadèmia que arriba a extrems de compenetració entre ell i la institució que tots coneixeu.

En Robert Follia és acadèmic des de 1990 i ha estat president dos mandats continuats, entre 2000 i 2008. Notari i preparador de notaris, té un fonament teòric envejablement sòlid i una visió pràctica singular. Ha estat degà del Col·legi de Notaris i sempre li serem deutors, notaris, juristes en general i historiadors, de l'ampliació i remodelació modèlica de la seva seu. Manté admirablement l'ànima d'estudi i el cop d'ull per a la crítica.

Els dos, Guàrdia i Follia han marcat aquesta institució amb el seu saber fer, la seva dedicació constant, i la seva personalitat potent. N'hi ha prou amb subratllar que dels 33

acadèmics actuals 25 han estat elegits al llarg dels seus 24 anys de mandat. Es fa difícil de succeir-los amb esperança racional d'emular-los.

Gràcies a tots dos per la feina.

3.- La tradició històrica de l'Acadèmia.

L'Acadèmia en si mateixa té un prestigi jurídic i social inqüestionable. Quan va ser l'hora va poder dir la seva, amb autoritat, tant en l'elaboració del Codi Civil espanyol, com en la dels successius projectes d'Apèndix i la Compilació i va tenir força no només per contribuir a l'aparició de la Revista Jurídica de Catalunya, sinó també en l'organització del Primer i del Segon Congrés Jurídic Català els anys 1936 i 1970. La nostra pàgina web publica el llistat dels presidents. N'hi ha prou amb citar, a més de Guàrdia i Follià, els que els precediren des de la restauració, l'any 1954: Antoni M Borrell i Soler, Joan Ventosa i Calvell, Josep M Trias de Bes i Giró, Ramon M Roca Sastre, Francesc d'A. Condomines Valls, Miquel Casals Coldecarrera, Josep Joan Pintó Ruiz i Lluís Figa Faura. Tots ells estudiosos del dret i, a més, uns ministres, els altres diputats, altres magistrats, els altres degans....

I entre els d'abans de la guerra, resseguir els seus noms fa pensar en les pàgines d'una història del Dret català: Només a tall d'exemple hi trobem a Vives i Cebrià, Duran i Bas, Permanyer i Ayats, Planas i Casals, Guillem M. Brocà, Pella i Forgas, Maspons i Anglèsell, Martí Miralles, el ja citat Borrell i Soler o Amadeu Hurtado. Tots aquests noms imposen i converteixen la presidència de l'Acadèmia en un repte difícil.

4.- L'Acadèmia al Segle XXI

Però em sembla més difícil, encara, el repte de trobar el lloc que correspon a l'Acadèmia a punt d'entrar a la tercera dècada del segle XXI.

- La situació política, l'organització territorial de l'Estat, l'expansió de la Unió Europea, el paper dels agents socials, la funció i les característiques dels mitjans de difusió del coneixement han canviat tant des de 1954 amb ara que res no sembla equiparable. I nosaltres hem sembla que hem canviat poc.
- La inflació gegantina de la legislació, l'expansió sense precedents de les professions jurídiques, la pèrdua de prestigi dels coneixements teòrics, la

devaluació de la juridicitat davant l'economia, el qüestionament de tots els cànons o l'exaltació de la joventut com un mèrit en si mateixa, la configuració de la immediatesa de tot com un valor absolut i el menysteniment de tot el que no sigui temporalment immediat, fan difícil mantenir la notorietat de la nostra institució.

- La globalització, l'explosió demogràfica, els canvis d'actors en la geopolítica mundial, la facilitat dels viatges i l'explosió de les tecnologies de la informació i el coneixement han canviat el món. I nosaltres, com deia, hem canviat poc.

Si ens ho mirem de més a la vora, ¿quin és el nostre lloc en una Catalunya

- que compta amb sis facultats de dret públiques i altres dues de privades contra una única facultat de fa 60 anys?;
- que s'ha dotat d'un Observatori de Dret Privat i una Comissió de Codificació organitzades pel Govern de la Generalitat que fa 60 anys en feia quasi 20 que havia estat suprimit?;
- que té un Parlament amb capacitat legislativa gairebé plena en matèria de Dret Civil i que malda per ampliar cada cop més les seves competències amb tendència, fins i tot, a esdevenir plenament sobirà?
- Que té institucions assessores tan prestigioses com la Comissió Jurídica Assessora i el Consell de Garanties Estatutàries integrats per juristes, com nosaltres de les més diverses branques del Dret, que fa cinquanta anys eren inimaginables?

I encara, ¿quin és el paper de la nostra Acadèmia en relació amb un Institut d'Estudis Catalans que el 1954 era clandestí i ara compta amb un finançament públic considerable?

Us demano ajuda des d'ara mateix per fer una reflexió profunda en aquest sentit, a la qual us convido, una mena de pla estratègic que ens farem nosaltres mateixos que inclogui totes les variables que considereu adequades.

Potser no cal imaginar un III Congrés Jurídic Català, però sí que podem pensar en la presentació on correspongui de propostes legislatives puntuals, o imaginar quina relació

podem tenir amb les facultats de Dret i els Col·legis professionals catalans, o les acadèmies de jurisprudència dels territoris veïns, començant per Aragó i les Illes Balears, que coneixem tan poc, o aprofitar millor les possibilitats que ens brinda la Revista Jurídica de Catalunya, un dels nostres grans actius nominals o fer una major difusió dels nostres Annals.

També caldrà que fem l'esforç d'incrementar el nombre d'acadèmiques. Que a hores d'ara siguem 28 acadèmics i 5 acadèmiques comença a ser una anomalia socialment impresentable.

5.- Disponibilitat i corresponsabilitat

Finalment em temo que no tindrè tota la disponibilitat de temps que caldria per ocupar-me de tots els assumptes propis de l'Acadèmia.

El despatx de notari és cada dia més absorbent. No perquè hi hagi més feina, sinó perquè les obligacions formals i materials que la Llei ens ha anat imposant per a l'autorització dels documents, el control del moviment dels capitals, les comunicacions a les administracions, d'una banda, les competències que ens ha anat atribuint de l'altra, i els canvis legislatius gairebé setmanals per rematar-ho, exigeixen una dedicació cada cop més intensa a cada document. I, com sabeu, soc notari únic al meu despatx.

Per això us demano, ja des d'ara, col·laboració i comprensió. Per tant, delegaré sovint en companys de junta, i puntualment en tots vosaltres, algunes de les tasques de representació. Ho faré per necessitat, però també amb la voluntat de trobar en vosaltres una major implicació que passa, per començar, en demanar als companys electes que prepareu i llegiu els discursos d'entrada. D'aquí a dos anys cal elegir tres càrrecs a la Junta. Tant de bo d'aquí a allà tots els electes hagueu passat a ser numeraris. Serà més senzill repartir-nos la responsabilitat i la feina.

Per acabar permeteu-me que us digui que accepto el càrrec amb respecte, sí, però també amb il·lusió. El primer cop que vaig assistir a un acte acadèmic va ser a l'obertura de curs de l'any 1991/1992. Presidia la mesa en Lluís Figa acompanyat pel President Pujol i es va parlar de la competència de la Generalitat en matèria de Dret Civil en el marc de la campanya organitzada per les institucions jurídiques catalanes en relació amb el

recurs instat per l'Estat contra la Llei de filiacions. Mai no m'hauria imaginat que arribaria a presidir-la.

I, com que som humans, deixeu-me fer una expansió personal. Estic segur que la meva mare seria feliç de saber-me president, com em sembla que estan contents el meu pare, la meva dona, els meus germans i estic segur que ho està en Robert Follia, que és qui més m'ha animat a ser-ne.

Gràcies a tots i bones festes.

Lluís Jou

PARAULES DE COMIAT

13 de desembre de 2016

JOSEP-D. GUÀRDIA i CANELA

President de l'Acadèmia de J. i L. de Catalunya

El dia 11 de desembre de 2008, és a dir fa gairebé vuit anys dia per dia, vaig ser elegit per a un segon mandat com a President d'aquesta ACADÈMIA DE JURISPRUDÈNCIA I LEGISLACIÓ DE CATALUNYA. Abans havia exercit el càrrec durant el període 1992-2000. I a l'entremig s'havia produït el magnífic mandat del President FOLLIA amb el qual ja havíem treballat junts durant la meva primera presidència.

En acabar aquell període, vaig pronunciar el discurs inaugural del Curs 2000-01, insistint en el fet que l'Acadèmia havia de ser fidel al seu passat –l'ahir-, activa en el present –l'avui- i esperançada en el futur –el sempre-. I, en aquest moment de comiat, vull manifestar que he procurat fer tot el possible per tal que l'Acadèmia es mantingués fidel, activa i esperançada

Amb aquesta finalitat, he pensat que procedia donar compte, d'alguna manera, de la totalitat d'aquest segon període de govern de la Corporació. Així ho havia fet l'any 1984, en acabar el meu mandat com a Secretari, a la “Memòria d'un Curs (1982-1983), memòria d'un període (1977-1984)”. I així ho he fet a la “Presentació” de l'exemplar VI dels Annals a punt de sortir editat.

L'Acadèmia té com a alta missió el foment de la cultura jurídica contribuint a la seva formació i a la seva difusió. D'una manera o d'altra, sempre ho ha fet així. Al llarg de la seva història i en l'actualitat.. De forma verbal i per escrit. Ha organitzat sessions públiques i sessions obertes, cicles de conferències, seminaris i actes de diversa naturalesa. Ho ha fet ella sola o en col·laboració amb altres Institucions. I ha procurat que tota expressió oral acabés tenint la seva plasmació escrita. La manifestació més preclara en aquest medi, d'aquella funció de foment, formació i difusió de la cultura jurídica, ha estat sens dubte la REVISTA JURÍDICA DE CATALUNYA, creada per l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona a impuls i estímul de l'Acadèmia. Fa més de quaranta set anys que en soc membre del Consell de Redacció i durant aquest període

he fet tot el possible per mantenir i accentuar la seva primacia en el camp de les publicacions jurídiques periòdiques.

A més, però, la nostra Corporació ha publicat diversos llibres entre els quals destaquen els que veieren la llum fa poc més de vuitanta anys, entre 1932 i 1935, sobre diversos temes de dret constitucional i estatutari, de dret públic i de dret privat general i comarcal. També n'ha reeditat altres, igualment valuosos, que no es trobaven amb facilitat. Durant aquest període i amb ocasió dels actes del Cinquantenari de la Compilació s'ha fet amb els "Comentarios a la Compilación del Derecho Civil especial de Cataluña". L'Acadèmia s'incorporà també ben aviat als procediments electrònics i a la seva pàgina web podem trobar materials d'enorme interès que esperem poder complementar amb la digitalització de la major part de la documentació històrica que posseïm.

Nogensmenys són els ANNALS l'eina privilegiada per a difondre l'activitat de l'Acadèmia en el camp de l'estudi i la investigació del dret, la formació, el foment i la difusió de la cultura jurídica. De bell antuvi, la publicació d'uns ANNALS constituí un ferm propòsit de l'Acadèmia que no va poder ser dut a la pràctica fins a l'entrada d'aquesta centúria. En efecte, no ha estat fins aquests darrers anys que s'han publicat els treballs de l'Acadèmia, amb voluntat d'integritat i completesa. Durant ells, ho hem fet dels Cursos que van des de 2088 al 2016, a raó de dos per exemplar. Els treballs publicats coincideixen, doncs, amb aquest lapse de temps i suposen la publicació de tot el treball que s'hi ha dut a terme. Amb l'edició del VI volum, hem editat quatre volums que s'afegeixen als dos primers publicats durant la Presidència del meu antecessor.

Així doncs, és en els volums III, IV, V i VI dels ANNALS, amb més de 2900 pàgines (546, 905, 663 i 791 respectivament) on podem trobar la pràctica totalitat de l'obra acadèmica en el període 2008/2016 que ha estat el del meu segon mandat com a President de l'Acadèmia, proper a finalitzar. Per aquest motiu m'ha semblat procedent efectuar-ne ara un resum i un balanç abreujat.

Comencem per les persones. Ens han deixat per defunció els Acadèmics numeraris PÉREZ VITORIA (2010), POU D'AVILÉS i VERGER (2011), ALBALADEJO, MARTÍNEZ SARRIÓN i MEZQUITA (2012), MULLERAT i CARLES (2013) i ESCURA (1915) i l'Acadèmic d'honor VALLET DE GOYTISOLO (2011). Es van celebrar les estatutàries sessions necrològiques. Les trobareu als

diferents volums del Annals, on consten a més la dels altres companys, SABATER, BADENES i HERNÁNDEZ IZAL que traspasaren l'any 2008 i la necrològica dels quals fou llegida durant aquest període. Per a tots ells un record i una pregària. Van passar de numeraris a honoraris per haver traslladat la seva residència fora de Catalunya, SOTO (2011) i SANCHO (2013)

L'ACADÈMIA entre 2008 i 20116 ha rebut set nous Acadèmics de Número: JOU, ALEGRET, EGEA, FERREIRO, TUSQUETS, SALVADOR CODERCH I MARTÍNEZ SISTACH. Els discursos d'ingrés i les contestacions (efectuades respectivament per López Burniol, Jou, Roca Trias, Córdoba, Jiménez de Parga, Sancho i Pintó) apareixen als corresponents Annals.

Nou són els Acadèmics electes durant aquest temps, VENDRELL (2010), BADOSA (2011), TUSQUETS I CUMELLA (2012), MAGALDI, TARRAGONA I GIMÉNEZ DUART (2013), TARRAGONA i MARTÍNEZ SISTACH (2014). D'entre ells, Tusquets (2012), Salvador (2015) i Martínez Sistach (2015) foren rebuts com acadèmics de número en el mateix període. Els altres continuen com acadèmics electes, juntament amb ARGULLOL que ho és des de 1985.

Es mantingueren sense alteració de la seva condició d'Acadèmics de número, FONT, PINTÓ, PUIG, GUÀRDIA, ROCA, TALLADA, FOLLIA, REINA, BASSOLS, BORRÁS, CÓRDOBA, BRANCÓS, JIMÉNEZ DE PARGA, LOPEZ BURNIOL, REBÉS, LUNA, CAMPOS, DE GISPERT i GAY.

Tots ells son els autèntics protagonistes de la vida acadèmica durant aquest període i per a ells va tot el meu agraïment. En repassar els índexs dels quatre volums dels Annals, de molts d'ells trobareu nombroses, importants i brillants comunicacions (entre les seixanta-cinc que hi ha en els vuit Cursos), necrològiques sentides i exhaustives, altres escrits i participacions en actes acadèmics i d'altra naturalesa. Igualment hi ha algunes manifestacions institucionals de la nostra Corporació, estrictament o en les quals tingué una decisiva participació.

Quant als continguts científics, vull remarcar la introducció en les tasques acadèmiques d'aquelles sessions que hem denominat obertes. Amb aquest motiu, al llarg d'aquests anys, hem rebut a juristes d'especial prestigi com Rodríguez Mourullo (2011), Olivencia (2012), Martí Mingarro i Navarro Valls (2013), Tolivar i Gómez Segade (2014) i Garcimartín i Partegás i Boix (2015),

presentats respectivament per Córdoba, Mullerat, Tusquets, Guàrdia, Guàrdia, Jiménez de Parga, Borrás i Córdoba.

Menció especial cal fer de les activitats que denominem “Actes especials”. Fonamentalment acrediten la presència activa de l'Acadèmia a la vida jurídica de Catalunya, de diverses Comunitats i Ciutats d'Espanya i de fora, especialment en l'àmbit iberoamericà. I també el reconeixement que des de diferents territoris i organitzacions s'atorga a membres de la nostra Corporació, invitant-los a participar en diferents esdeveniments i atribuint-los mèrits i honors. A títol exemplificatiu precisaré que els Premis PUIG SALELLAS, que atorga el Col·legi Notarial de Catalunya i que duen el nom de qui fou membre numerari de la nostra Acadèmia, en totes les vuit edicions fins al moment, han recaigut en membres de la nostra Institució: alguns dels que havien estat Consellers de justícia del Govern de Catalunya com Ignasi de Gispert, Agustí Bassols, Núria de Gispert i Josep-D. Guàrdia (I), Vallet de Goytisolo (II), Pintó (III), Roca Trias (IV) Follia (V), Badosa (VI), Puig Ferriol (VII) i López Burniol (VIII).

L'Acadèmia s'ha relacionat intensament amb les altres Acadèmies de Catalunya en el sí del Consell Interacadèmic i amb les Acadèmies espanyoles i iberoamericanes en la Conferència d'aquest nom i en els Congressos que venen celebrant-se des de 1994... I ha procurat portar la seva veu per Catalunya, fet del qual són bona prova els actes celebrats a Tortosa i les anades al Monestir de Poblet i al Monestir de Montserrat

Ara em sembla de justícia, per la seva tasca d'estímul i impuls i per haver compartit més directament amb ells satisfaccions i preocupacions, ressaltar el nom dels companys que han format part amb mi de la Junta de Govern. Encarna Roca i Joan Córdoba com a Vicepresidents, Elías Campo com a Censor, Agustí Bassols i Enric Brancós com a Tresorers, Ramon Mullerat (+) i Lluís Jou com a Secretaris i Antoni Escura (+) i Francesc Tusquets com a Vicesecretaris. El meu agraïment també als ex-Presidents Pintó i Follia pel seu consell i el seu exemple.

També vull assenyalar la col·laboració rebuda en tot moment de molts organismes i institucions, públiques i privades. No és possible i podria resultar discriminatori (per algun més que possible oblit) el fet d'enumerar-los, però es de justícia fer-ho amb les persones que des de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats

de Barcelona han tingut cura i han vetllat per l'Acadèmia: els Degans Pedro Yúfera i Oriol Rusca, el Vicedegà i avui acadèmic electe, Eudald Vendrell, la Vicedegana Rosa Barberà i les nostres eficients secretàries tècniques, Núria Trullén i Mariele Violano.

No vull concloure aquestes paraules de comiat sense aprofitar l'ocasió per demanar disculpes i perdó a tots els companys acadèmics als quals hagi pogut ofendre o molestar en el desenvolupament de la meva tasca. Tingueu la seguretat que ha estat sense voler i probablement per un excés de zel en la defensa de l'entitat. Compto, per tant, a la bestreta, amb la seva benevolència.

Acaba ara un temps i en comença un altre de nou. Hi haurà una renovació de persones però l'Acadèmia continuarà. Amb dificultats però sense defallences. Vivim uns moments difícils. Una època en la qual la juridicitat no ocupa el lloc que li correspon en la configuració de la realitat social. Ans al contrari, molts la volen utilitzar com "*ancilla*" al servei d'altres realitats (polítiques, econòmiques o socials) En alguns supòsits perquè, amb visió de curt abast, hi ha qui identifica la justícia amb la llei, i encara més si ho fa estrictament amb el seu text literal; en altres, perquè en prescindir de la llei i negar la seva aplicació, una vegada correctament interpretada i integrada, s'està ajudant al trencament de tot l'ordre jurídic.

Estic segur de que l'Acadèmia prosseguirà el seu camí, amb fidelitat a la seva història, amb l'acompliment dels seus Estatus i amb els ajustaments que calgui als temps actuals. Tots hi estem ben disposats. Necessitem, però, l'escalf i el suport de la comunitat jurídica catalana; dels professionals del dret i de la justícia i de llurs organitzacions, siguin col·legials o d'altra índole. Igualment de la ciutadania catalana puix que els nostres esforços els tenen a ells, a la seva felicitat i el seu benestar, com a destinataris finals. També de les Administracions públiques que ens han d'exigir però també ens han d'ajudar.

A l'hora de deixar la Presidència de la nostra Corporació, al temps de donar compte de l'acabament i el començament d'un nou període, em sento raonablement satisfet de la feina duta a terme i desitjo de tot cor que, amb l'ajut de tothom, la vida de l'Acadèmia continuï essent ben plena i fecunda